

وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده علوم زمین

گروه آموزشی جغرافیا انسانی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد M.Sc

رشته جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان

امکان سنجی توسعه صنعت توریسم در دهستان ریجاب

(شهرستان دالاهو)

استاد راهنما

دکتر رحمت اله منشی زاده

استاد مشاور

دکتر عبدالرضا رحمانی فضلی

نگارنده

علی اربابی

نیمسال دوم تحصیلی ۸۸-۸۷

بسمه تعالی
وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری
دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده علوم زمین
گروه جغرافیای انسانی
تأییدیه دفاع از پایان نامه
کارشناسی ارشد

این پایان نامه توسط آقای: علی اربابی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته :

جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی در تاریخ ۱۳۸۸/۶/۲۳ مورد دفاع قرار گرفت و براساس

رای هیأت داوران با نمره ۱۸۶. و درجه عالی پذیرفته شد .

استاد راهنما آقای دکتر : رحمت الله منشی زاده

استاد مشاور آقای دکتر : عبدالرضا رحمانی فضلی

استاد داور آقای دکتر : عباس سعیدی

استاد داور آقای دکتر : بیژن رحمانی

اقرار و تعهدنامه

اینجانب علی اربابی دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده علوم زمین، گروه جغرافیا انسانی، رشته جغرافیا گرایش برنامه-ریزی روستایی، پایان نامه حاضر را بر اساس مطالعات و تحقیقات شخصی خود انجام داده و در صورت استفاده از داده‌ها، مآخذ، منابع و نقشه‌ها به‌طور کامل به آن ارجاع داده‌ام، ضمناً داده‌ها و نقشه‌های موجود را با توجه به مطالعات میدانی - صحرایی خود تدوین نموده‌ام. این پایان نامه پیش از این به‌هیچ‌وجه در مرجع رسمی یا غیر رسمی دیگری به‌عنوان گزارش یا طرح تحقیقاتی عرضه نشده است. در صورتی که خلاف آن ثابت شود، درجه‌ی دریافتی اینجانب از اعتبار ساقط شده، عواقب و نتایج حقوقی حاصله را می‌پذیرم.

تاریخ ۲۳ / ۶ / ۱۳۸۶

امضاء

تقدیم به

خانواده ام به ویژه به مادر دلسوز، مهربان و

هستی بخش زندگیم

و

خواهر و برادرم

و روح پاک پدر شهیدم

تشکر و قدردانی

سپاس خدای عزوجل را که در همه حال این حقیر را یاری نمود.

من لم یشکر المخلوق

لم یشکر الخالق

نهایت تشکر و قدردانی را به استاد عزیز آقای دکتر رحمت الله منشی زاده که هدایت و راهنمایی این پروژه را به عهده گرفتند، ابراز می دارم.

از استاد محترم مشاور آقای دکتر عبد الرضا رحمانی فضلی که با راهنمایی های ارزنده در انجام پایان نامه مرا یاری نمودند، کمال تشکر و امتنان را دارم. همچنین از اساتید محترم گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی که بنده افتخار شاگردیشان را داشتم بی نهایت سپاسگذارم.

از دوستان عزیز آقایان محمد خرم دشتی، ناصر حمه جانی، اردشیر اربابی، حامد امیدی، محسن صیدالی، علی قرنی، ابراهیم رستگار، سعید جندقیان، حسین الیاسی، علی شمس الدینی که در این پایان نامه بنده را یاری نمودند، کمال تشکر را دارم. و در پایان از تمامی کسانی که در انجام این پروژه مرا به نحوی راهنمایی و یاری نموده اند بسیار سپاسگذارم.

فصل اول: کلیات تحقیق

۱	کلیات تحقیق.....	
۱	۱-۱- طرح مسئله.....	۱
۲	۱-۲- سئوالات تحقیق.....	۲
۳	۱-۳- فرضیه تحقیق.....	۳
۳	۱-۴- اهداف تحقیق.....	۳
۴	۱-۵- اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۴
۴	۱-۶- پیشینه، سابقه علمی تحقیق.....	۴
۶	۱-۷- روش تحقیق.....	۶
۷	۱-۸- روش گردآوری داده ها.....	۷
۸	۱-۹- مشکلات و موانع تحقیق.....	۸
۸	۱-۱۰- فرایند تحقیق.....	۸

فصل دوم: مبانی نظری

۱۲	مقدمه.....	
۱۲	۲-۱- تعریف اصطلاحات.....	۱۲
۱۵	۲-۱-۱- توسعه.....	۱۵
۱۵	۲-۱-۲- توسعه اقتصادی.....	۱۵
۱۶	۲-۱-۳- توسعه اجتماعی.....	۱۶
۱۶	۲-۱-۴- توسعه فرهنگی.....	۱۶
۱۷	۲-۱-۵- توسعه پایدار.....	۱۷
۱۸	۲-۱-۵- توسعه پایدار روستایی.....	۱۸
۱۹	۲-۱-۶- توسعه همه جانبه ی (یکپارچه) روستایی.....	۱۹
۱۹	۲-۲- روستا.....	۱۹
۲۰	۲-۳- دهستان.....	۲۰
۲۰	۲-۴- تعریف و مفاهیم مرتبط با گردشگر.....	۲۰
۲۰	۲-۴-۱- تعریف وازگان.....	۲۰

۲۰ ۲-۴-۲-توریسم و توریست
۲۱ ۲-۴-۳-گردشگر و گردشگری
۲۲ ۲-۴-۴-سفر واصطلاحات مربوطه
۲۲ ۲-۴-۵-جهانگردی واصطلاحات مربوطه
۲۲ ۲-۴-۶-اوقات فراغت
۲۴ ۲-۴-۷-ارتباط گردشگری واوقات فراغت
۲۴ ۲-۵-گردشگری به مثابه یک سیستم
۲۵ ۲-۶-گردشگری به عنوان یک صنعت
۲۵ ۲-۷-جغرافیا و صنعت توریسم
۲۶ ۲-۸-دیدگاه های مطرح در توسعه وتکامل گردشگری
۲۷ ۲-۹-گردشگری دز جهان و ایران از نگاه آمار
۲۹ ۲-۱۰-اشکال عمده توریسم
۳۱ ۲-۱۰-۱-توریسم ماجراجویانه
۳۱ ۲-۱۰-۲-توریسم فرهنگی
۳۱ ۲-۱۰-۳-طبیعت گردی
۳۳ ۲-۱۰-۴-گردشگری از نظر موضوع
۳۴ ۲-۱۰-۵-توریسم درمانی
۳۴ ۲-۱۰-۶-توریسم فرهنگی و آموزشی
۳۵ ۲-۱۰-۷-توریسم مذهبی
۳۵ ۲-۱۰-۸-توریسم ورزشی
۳۵ ۲-۱۰-۹-توریسم بازرگانی و تجاری
۳۵ ۲-۱۰-۱۱-توریسم سیاسی
۳۶ ۲-۱۰-۱۲-گردشگری شهری
۳۶ ۲-۱۰-۱۳-گردشگری روستایی
۳۹ ۲-۱۰-۱۴-ژئوتوریسم
۳۹ ۲-۱۰-۱۵-گردشگری محیطی (اکوتوریسم)
۴۰ ۲-۱۰-۱۶-توریسم انبوه و توریسم بدیل یا آلترناتیو
۴۱ ۲-۱۰-۱۷-گردشگری جایگزین
۴۱ ۲-۱۰-۱۸-توریسم طبیعت گرا

۴۲ ۱۹-۱۰-۲- توریسم ساحلی سه اس
۴۲ ۲۰-۱۰-۲- توریسم مصرفی
۴۲ ۲۱-۱۰-۲- توریسم محصور
۴۳ ۲۲-۱۰-۲- گردشگری پایدار
۴۴ ۲۳-۱۰-۲- توسعه پایدار روستایی
۴۴ ۱۱-۲- اهداف توسعه پایدار گردشگری
۴۵ ۱۲-۲- نقش گردشگری در توسعه
۴۵ ۱-۱۲-۲- نقش گردشگری در توسعه روستایی
۴۶ ۲-۱۲-۲- نقش گردشگری در توسعه ملی
۴۶ ۱۳-۲- گردشگری و چشم انداز ۲۰ ساله
۴۸ ۱۴-۲- دیدگاه‌های موجود در توسعه ی گردشگری روستایی
۴۸ ۱-۱۴-۲- گردشگری روستایی به عنوان راهبردی برای توسعه
۴۸ ۲-۱۴-۲- گردشگری روستایی به عنوان یک سیاست باز ساخت
۴۸ ۳-۱۴-۲- گردشگری روستایی ابزاری برای توسعه پایدار وحفاظت از منابع طبیعی
۴۸ ۱۵-۲- راهکارهای توسعه توریسم
۴۹ ۱۶-۲- عوامل مؤثر در توسعه صنعت گردشگری
۵۰ ۱۷-۲- سابقه جهانگردی در جهان وایران
۵۰ ۱-۱۷-۲- سابقه جهانگردی در جهان
۵۰ ۲-۱۷-۱- سابقه گردشگری در ایران
۵۲ ۱۸-۲- جایگاه گردشگری در توسعه روستایی
۵۳ ۱۹-۲- سازمان جهانی جهانگردی (WTO)
۵۳ ۱-۱۹-۲- اهداف
۵۳ ۲-۱۹-۲- تشکیلات سازمانی
۵۴ ۳-۱۹-۲- فعالیت های سازمان
۵۵ ۲۰-۲- سیر تکاملی نظام توریسم
۵۶ ۲۱-۲- ویژگی های صنعت توریسم
۵۷ ۲۲-۲- توریسم از دیدگاه اسلام
۵۹ ۲۳-۲- گردشگری روستایی و نوسانات فصلی
۵۹ ۲۴-۲- پیامدهای گردشگری روستایی

۵۹	۲-۲۴-۱- اثرات اقتصادی توریسم
۶۰	۲-۲۴-۲- اثرات سیاسی توسعه توریسم
۶۱	۲-۲۴-۳- پیامدهای اجتماعی- فرهنگی گردشگری
۶۲	۲-۲۴-۴- اثرات زیست محیطی توریسم
۶۳	۲-۲۵- مشکلات و تنگناهای گردشگری در ایران

فصل سوم: ویژگی‌های طبیعی، اجتماعی، اقتصادی

۶۷	مقدمه
۶۷	۳-۱- ویژگیهای طبیعی-اکولوژیک شهرستان دالاهو
۶۷	۳-۱-۱- موقعیت جغرافیایی و طبیعی استان کرمانشاه شهرستان دالاهو
۶۸	۳-۱-۱- موقعیت سیاسی
۷۰	۳-۲- توپوگرافی
۷۲	۳-۳- ساختار زمین شناسی منطقه
۷۲	۳-۳-۱- سازند ایران
۷۲	۳-۳-۲- سازند کشکان
۷۲	۳-۳-۳- سازند شهبازان
۷۳	۳-۴- گسلها
۷۳	۳-۵- سابقه بلایای طبیعی
۷۳	۳-۵-۱- زلزله
۷۳	۳-۵-۲- سیل
۷۴	۳-۵-۳- طوفان
۷۴	۳-۶- وضعیت اقلیمی
۷۴	۳-۶-۱- مشخصات آب هوای منطقه
۷۵	۳-۶-۲- پهنه بندی اقلیمی
۷۵	۳-۷- باد
۷۵	۳-۷-۱- بادهای مهم
۷۵	۳-۷-۱-۱- بادهای غربی
۷۵	۳-۷-۱-۲- بادهای شمال
۷۶	۳-۸- عناصر اقلیمی منطقه

۷۶ ۳-۸-۱-درجه حرارت
۷۸ ۳-۸-۲-بارندگی
۸۰ ۳-۹-یخبندان
۸۱ ۳-۱۰-ساعت آفتابی
۸۲ ۳-۱۱-منابع آب
۸۲ ۳-۱۱-۱-آبهای سطحی
۸۶ ۳-۱۱-۲-آبهای زیر زمینی
۸۷ ۳-۱۲-خاک
۸۷ ۳-۱۲-۱-خاک های کولوویال(خاک دامنه ای)
۸۷ ۳-۱۲-۲-خاک های قهوای
۸۷ ۳-۱۲-۳-خاکهای آبرفتی
۸۷ ۳-۱۲-۴-خاکهای قهوای آهکی
۸۸ ۳-۱۳-پوشش گیاهی
۸۸ ۳-۱۳-۱-گیاهان طبیعی خودرو و داروئی
۸۸ ۳-۱۳-۲-جنگلی
۸۹ ۳-۱۳-۳-مرعی
۹۰ ۳-۱۴-زندگی جانوری
۹۰ ۳-۱۵-ویژگیهای انسانی، اجتماعی و اقتصادی
۹۰ ۳-۱۵-۱-پیشینه تاریخی شهر و وجه تسمیه آن
۹۰ ۳-۱-۱-ویژگیهای جمعیتی
۹۰ ۳-۱-۱-۱-ساختار عمومی توزیع فضایی جمعیت در استان
۹۱ ۳-۱۷-ویژگیهای اجتماعی
۹۱ ۳-۱۷-۱-جمعیت
۹۲ ۳-۱۷-۲-ساخت سنی و جنسی جمعیت
۹۲ ۳-۱۷-۲-۱-ساختار سنی
۹۴ ۳-۱۷-۲-۲-ساختار جنسی
۹۵ ۱۸-۳-سواد
۹۵ ۳-۱۹-ویژگیهای اجتماعی شهرستان
۹۵ ۳-۱۹-۱-فرهنگ

۹۶ ۳-۱۹-۲- دین و مذهب
۹۶ ۳-۲۱- وضعیت اشتغال و فعالیت در شهرستان
۹۷ ۳-۲۱- بررسی وضعیت اشتغال در بخش های اصلی
۹۷ ۳-۲۱-۱- بخش کشاورزی، صنعت، خدمات
۹۸ ۳-۲۲- فعالیتهای اقتصادی دهستان ریجاب
۹۹ ۳-۲۲-۱- باغداری
۹۹ ۳-۲۲-۲- دامداری
۹۹ ۳-۲۲-۳- شکار و ماهیگیری
۹۹ ۳-۲۲-۴- صنایع دستی
۱۰۰ ۳-۲۲-۵- سایر فعالیتهای

فصل چهارم: معرفی جاذبه های گردشگری شهر دالاهو و دهستان ریجاب

۱۰۲ ۴-۱- جاذبه های گردشگری شهرستان دالاهو
۱۰۲ ۴-۱-۱- جاذبه های طبیعی شهر دالاهو
۱۰۲ ۴-۱-۲- رودخانه شالان
۱۰۴ ۴-۱-۳- چشمه ها
۱۰۴ ۴-۱-۳-۱- چشمه غسلان
۱۰۴ ۴-۱-۳-۲- چشمه هانی تا
۱۰۴ ۴-۱-۳-۳- چشمه هانی شفا
۱۰۴ ۴-۲- آبشار
۱۰۴ ۴-۲-۱- آبشار پیران
۱۰۵ ۴-۲-۱-۱- آبشار دارآب
۱۰۵ ۴-۲-۱-۲- آبشار زاگله
۱۰۶ ۴-۳- سیاه تپه
۱۰۶ ۴-۴- دره ازده ها
۱۰۶ ۴-۵- جاذبه های تاریخی
۱۰۷ ۴-۵-۱- طاق گرا
۱۰۹ ۴-۵-۲- قلعه یزد گرد
۱۰۹ ۴-۶- جاذبه های فرهنگی

۱۰۹ ۴-۶-۱- مراسمات
۱۱۰ ۴-۶-۲- جاذبه های زندگی عشایری
۱۱۰ ۴-۶-۳- موسیقی ورقص محلی
۱۱۰ ۴-۶-۴- غذای محلی
۱۱۰ ۴-۷- دین ومذهب
۱۱۱ ۴-۷-۱- یارسان
۱۱۱ ۴-۸- گویش، پوشش وساختار قومی
۱۱۲ ۴-۸-۱- پوشش
۱۱۲ ۴-۸-۲- ساختار قومی
۱۱۲ ۴-۹- جاذبه های مذهبی
۱۱۲ ۴-۹-۱- مقبره بابا یادگار
۱۱۴ ۴-۹-۲- مسجد عبدالله ابن عمر
۱۱۵ ۴-۹-۳- قبرستان ابودجانه
۱۱۶ ۴-۹-۴- پیر بنیامین
۱۱۶ ۴-۱۰- اکو توریسم درمانی
۱۱۶ ۴-۱۰-۱- زیتون
۱۱۸ ۴-۱۰-۲- انجیر
۱۱۸ ۴-۱۰-۳- چینور
۱۱۸ ۴-۱۰-۴- گنور و ریواس
۱۱۸ ۴-۱۰-۵- سماق
۱۱۸ ۴-۱۰-۶- اسپن یا اسپند
۱۱۹ ۴-۱۰-۷- زو
۱۱۹ ۴-۱۰-۸- کنگر
۱۱۹ ۴-۱۰-۹- سیرونه ، پیچک و کول
۱۱۹ ۴-۱۰-۱۰- قارچ
۱۱۹ ۴-۱۰-۱۱- تولکه
۱۱۹ ۵-۱۰-۱۲- گیلاخه
۱۱۹ ۴-۱۰-۱۳- ترشکه
۱۱۹ ۴-۱۰-۱۴- صنایع دستی

۱۲۰ تأسیسات گردشگری ۴-۱۱
۱۲۰ امکانات و تجهیزات ارتباطی و حمل و نقل ۴-۱۱-۱
۱۲۱ سیستم حمل و نقل جاده ای ۴-۱۱-۲
۱۲۲ شبکه تاکسی رانی و اتوبوس رانی ۴-۱۱-۳
۱۲۳ پایانه های حمل و نقل ۴-۱۱-۴
۱۲۵ تأسیسات اقامتی واحد های اقامتی و پذیرایی بین راهی ۴-۱۲
۱۲۷ مهمانخانه و مسافرخانه ۴-۱۳
۱۲۷ تأسیسات پذیرایی ۴-۱۳-۱
۱۲۸ خدمات و تسهیلات گردشگری ۴-۱۳-۲
۱۲۸ تسهیلات بانکی ۴-۱۴
۱۲۹ خدمات پستی و مخابراتی ۴-۱۵
۱۳۰ خدمات بیمه و بهداشتی ۴-۱۶

فصل پنجم: تجزیه تحلیل یافته‌ها

۱۳۲ مقدمه
۱۳۲ یافته های تحقیق ۵-۱
۱۳۳ مشخصات عمومی گردشگران ۵-۱-۱
۱۳۳ جنس ۵-۱-۱-۱
۱۳۳ سن ۵-۱-۱-۲
۱۳۴ تحصیلات ۵-۱-۱-۳
۱۳۵ شغل ۵-۱-۱-۴
۱۳۵ مبداء سفر ۵-۱-۱-۵
۱۳۶ از چه منبع اطلاعاتی برای بازدید از منطقه استفاده کردید؟ ۵-۱-۲-۶
۱۳۷ با چه نوع وسیله نقلیه ای به روستا مسافرت کرده اید ۵-۱-۲-۷
۱۳۸ مدت اقامت ۵-۱-۲-۸
۱۳۸ آیا قصد بازگشت دوباره به روستا را دارید؟ ۵-۱-۲-۹
۱۳۹ هدف شما از مسافرت به دهستان ریجاب چیست؟ ۵-۱-۲-۱۰

- ۱۴۰ ۱۱-۲-۱-۵- وقتی به دهستان وارد میشوید کجا اقامت می کنید؟
- ۱۴۱ ۱۲-۲-۱-۵- عمده ترین مشکلات شما در سفر به روستا چیست؟
- ۱۳-۲-۱-۵- به نظر شما کیفیت راههای ارتباطی به شهرستان دالاهو و دهستان ریجاب چگونه است؟ ۱۴۱
- ۱۴-۲-۱-۵- وضعیت خدمات دهی (مغازه ها، خرده فروشی ها...) در دهستان ریجاب چگونه است؟ ۱۴۲
- ۱۵-۲-۱-۵- گردشگری تا چه اندازه منجر به تغییر نوع آداب رسوم (لباس، مراسمات، الگوی مصرف،...) مردم منطقه شده است؟ ۱۴۳
- ۱۶-۲-۱-۵- سطح امکانات روستا را چگونه ارزیابی می کنید؟ ۱۴۴
- ۱۷-۲-۱-۵- گردشگری تا چه اندازه موجب بهبود خدمات زیر بنایی (آب، برق و حمل نقل) در روستاهای دهستان ریجاب شده است؟ ۱۴۵
- ۱۸-۲-۱-۵- امکانات رفاهی تا چه اندازه در افزایش تعداد گردشگران نقش خواهد داشت ۱۴۵
- ۱۹-۲-۱-۵- گردشگری تا چه اندازه به محیط زیست روستاهای دهستان ریجاب لطمه وارد کرده است؟ ۱۴۶
- ۲۰-۲-۱-۵- امکانات بهداشتی- درمانی روستا چگونه است؟ ۱۴۷
- ۲-۵- جدول SWOT ۱۴۸

فصل ششم: جمع بندی، آزمون فرضیه و ارائه پیشنهادات

- ۱-۶- نتیجه گیری ۱۵۴
- ۲-۶- آزمون فرضیه ۱۵۶
- ۳-۶- پیشنهادات ۱۵۸
- منابع و مأخذ ۱۶۱

«فهرست نقشه ها»

- نقشه ۱-۳- موقعیت سیاسی ۶۹
- نقشه ۲-۳- توپوگرافی ۷۱
- نقشه ۳-۳: تقسیمات حوزه های آب ریز استان ۸۳

۸۶ نقشه ۳-۴: شبکه رود های استان
۱۲۴ نقشه ۴-۱- نقشه راهها

«فهرست جداول»

۲۸ جدول ۲-۱: تعداد و نرخ رشدگردشگران در مناطق مختلف جهان
۲۸ جدول ۲-۲: آمار جهانگردان
۶۰ جدول ۲-۳: اثرات اقتصادی توریسم
۶۱ جدول ۲-۴: اثرات سیاسی توسعه توریسم
۶۲ جدول ۲-۵: پیامدهای اجتماعی- فرهنگی گردشگری
۷۷ جدول ۳-۱: وضعیت دمای هوای دهستان ریجاب
۷۸ جدول ۳-۲: میانگین بارش ماهانه
۸۸ جدول ۳-۳: وضعیت جنگل استان
۸۹ جدول ۳-۴: وضعیت مراتع استان
۸۹ جدول ۳-۵: پوشش گیاهی نواحی مختلف شهرستان
۹۱ جدول ۳-۶: مقایسه نسبت جمعیت شهری و روستایی از سال ۱۳۵۵ تا ۱۳۸۵
۹۲ جدول ۳-۷: تعداد و ضریب جمعیتی جمعیت شهری و روستایی شهرستان دالاهو، ۱۳۶۵ تا ۱۳۸۵
۹۲ جدول ۳-۸: جمعیت شهرستان بر حسب گروه سنی، جنسی
۹۳ جدول ۳-۹: وضعیت سواد در دهستان ریجاب
۹۵ جدول ۳-۱۰: جمعیت فعال و غیر فعال از نظر اقتصادی استان
۹۷ جدول ۳-۱۱: تعداد گاو و گوسفند دهستان ریجاب در سال ۱۳۸۷
۹۹ جدول (۴-۱): وضعیت راه های تحت پوشش اداره راه و ترابری استان کرمانشاه ۱۳۸۷ (کیلومتر)
۱۲۲ جدول (۴-۲): تعداد تاکسی های موجود در واحدهای اکسی رانی در سطح شهرستان دالاهو (۱۳۸۷)
۱۲۲ جدول (۴-۳): مشخصات شرکت های مسافربری در پایانه دالاهو (۱۳۸۷)
۱۲۳ جدول (۴-۴): واحدهای پذیرایی بین راهی در محورهای منتهی به شهرستان دالاهو
۱۲۵ جدول (۴-۵): برخی از امکانات و خدمات بین راهی محورهای منتهی به شهرستان
۱۲۶

۱۲۶	جدول (۴-۶): مشخصات هتل ها و مهمان سراهای شهرستان دالاهو (۱۳۸۷).....
۱۲۷	جدول (۴-۷): واحدهای پذیرایی مستقر در شهرستان دالاهو (۱۳۸۷).....
۱۲۷	جدول (۴-۸): تعداد و انواع بانک های شهرستان دالاهو (۱۳۸۸).....
۱۲۹	جدول (۴-۹): خدمات پستی و ارتباطی در سطح شهرستان دالاهو (۱۳۸۸).....
۱۳۰	جدول (۴-۱۰): خدمات مخابراتی شهرستان دالاهو (۱۳۸۷).....
۱۳۰	جدول (۴-۱۱): وضعیت امکانات بهداشتی - درمانی شهرستان دالاهو (۱۳۸۷).....
۱۴۸	جدول (۵-۱): جدول SWOT.....

«فهرست نمودارها»

۱۰	نمودار ۱-۱: فرآیند پژوهش.....
۳۰	نمودار ۲-۱: اشکال عمده توریسم.....
۵۵	نمودار ۲-۲: چرخه حیات توریسم.....
۷۷	نمودار ۳-۱: میانگین ماهانه دما.....
۷۹	نمودار ۳-۲: میانگین بارش ماهانه.....
۸۰	نمودار ۳-۳: رژیم فصلی بارش.....
۸۱	نمودار ۳-۴: تعداد روزهای یخبندان.....
۸۱	نمودار ۳-۵: تعداد روزهای آفتابی.....
۹۴	نمودار ۳-۶: هرم سنی شهرستان دالاهو.....
۹۸	نمودار ۳-۷: نسبت شاغلان در سه بخش عمده اقتصادی در شهرهای استان.....
۱۳۳	نمودار ۵-۱: جنس پاسخ دهندگان.....
۱۳۴	نمودار ۵-۲: سن پاسخ دهندگان.....
۱۳۴	نمودار ۵-۳: تحصیلات.....
۱۳۵	نمودار ۵-۴: شغل.....
۱۳۶	نمودار ۵-۵: مبداء سفر.....
۱۳۷	نمودار ۵-۶: منبع اطلاعاتی برای بازدید از جاذبه های روستا.....
۱۳۷	نمودار ۵-۷: نوع وسیله نقلیه.....
۱۳۸	نمودار ۵-۸: مدت اقامت.....
۱۳۹	نمودار ۵-۹: بازگشت دوباره گردشگران به روستا.....
۱۴۰	نمودار ۵-۱۰: هدف گردشگران از سفر.....

- نمودار ۱۱-۵: نحوه اقامت گردشگران ۱۴۰
- نمودار ۱۲-۵: عمده ترین مشکلات گردشگران ۱۴۱
- نمودار ۱۳-۵: کیفیت راه های ارتباطی ۱۴۲
- نمودار ۱۴-۵: وضعیت خدمات دهی ۱۴۳
- نمودار ۱۵-۵: تأثیر گردشگری بر تغییر آداب و رسوم (لباس و مراسم.....) ۱۴۴
- نمودار ۱۶-۵: سطح امکانات روستا ۱۴۴
- نمودار ۱۷-۵: تأثیر گردشگری بر خدمات زیر بنایی روستا (آب، برق و.....) ۱۴۵
- نمودار ۱۸-۵: تأثیر گردشگری بر امکانات رفاهی روستا ۱۴۶
- نمودار ۱۹-۵: تأثیر گردشگری بر محیط زیست ۱۴۷
- نمودار ۲۰-۵: امکانات بهداشتی- درمانی ۱۴۷

«فهرست تصاویر»

- عکس ۱-۴: نمایی از دره شالان ۱۰۳
- عکس ۲-۴: نمایی از رودخانه شالان ۱۰۳
- عکس ۳-۴: نمایی از آبشار پیران ۱۰۵
- عکس ۴-۴: نمایی از طاق گرا ۱۰۶
- عکس ۵-۴: قلعه یزد گرد ۱۰۷
- عکس ۶-۴: مقبره بابا یادگار ۱۱۲
- عکس ۷-۴: مسجد عبد الله ابن عمر ۱۱۳
- عکس ۸-۴: قبرستان ابودجانه ۱۱۴
- عکس ۹-۴: پیر بنیامین ۱۱۵
- عکس ۱۰-۴: درخت زیتون ۱۱۶
- عکس ۱۱-۴: درخت انجیر ۱۱۷

چکیده

تنوع بخشی به اقتصاد و بالابردن شاخص های توسعه انسانی، آلودگی بیش از حد استاندارد شهرهای بزرگ، افزایش سطح درآمد و کاهش زمان کار و گسترش فرهنگ گردشگری، زمینه توسعه صنعت توریسم را فراهم نمود. در این بین جوامع روستایی به عنوان یکی از مکانهای سکونتگاهی از دیرباز قادر به تولید مازاد بوده اند. اما اکنون با تغییر ساختار اقتصادی خانواده و به تبعیت از دگرگونی جوامع روستایی از شیوه زراعی به اقتصاد چند وجهی که نشانه گذار به مرحله سرمایه داری است، تحول یافته است؛ و برای رهایی از اقتصاد تک محصولی بسیاری از کشورها به تنوع بخشی اقتصادی روی آورده اند. برای همین امر در جستجوی شناخت مزیت ها، پتانسیل ها و خلق جدید مزیت ها هستند. کشور ایران با گستره جغرافیایی پهن خود از جاذبه های متنوع و کانونهای گردشگری فراوانی برخوردار است.

دهستان ریجاب از توابع بخش مرکزی شهرستان دالاهو در استان کرمانشاه، یکی از کانونهای مهم گردشگری به شمار می رود. روستاهای ریجاب و شالان در این دهستان، از جاذبه های طبیعی و تاریخی متنوعی برخوردارند. وجود این جاذبه ها سبب شکل گیری جریانات گردشگری روستایی و ایجاد اثرات مثبت اقتصادی و اجتماعی در این ناحیه شده است، که در این پژوهش سعی شده است تا ضمن بررسی دقیق این مشکلات، راهکارها و پیشنهادات مناسب جهت بهره برداری بهینه از این توان ها به ویژه در بخش گردشگری ارائه گردد تا در نهایت ضمن شکل گیری گردشگری پایدار، از مزایای آن در راستای توسعه اقتصادی، اجتماعی و کالبدی روستاهای مورد نظر نیز بهره برد.

واژگان کلیدی: گردشگری، گردشگری روستایی، توریسم، توسعه، توسعه پایدار

کلیات تحقیق

۱-۱- طرح مسئله

گردشگری در جهان امروز به عنوان یکی از مهمترین ارکان اقتصادی است که کشورهای مختلف با توجه به سطح توسعه زیرساختها و امکانات خود سعی دارند تا از آن به عنوان زمینه ای جهت توسعه؛ توسعه اقتصادی، اجتماعی خود بهره گیرند در گذشته، گردشگری با هدف کشف جهان و زیارت مکانهای مقدس و یا تجارت و غیره انجام می شد. اما با شروع عصر مدرن، و عملاً از اواسط قرن نوزدهم میلادی و با گسترش خطوط راه آهن و دشواریهای زندگی شهری، آلودگی هوا و آلودگیهای صوتی، خستگی ناشی از کار در مشاغل، تکراری و یکنواخت بودن شرایط زندگی در شهر و دیگر موارد مشابه، انسان شهرنشین را وادار می کند تا برای رفع خستگی و استراحت به طبیعت پناه ببرد. (رضوانی، ۱۳۸۰، ۸). از سوی دیگر مشکلات خاص زندگی شهری و دخالت بیش از حد انسان در محیط که باعث تغییر اکوسیستم های طبیعی و تبدیل آنها به محیط های مصنوع و انسان ساخت شده، باعث شده که قرار گرفتن در محیط بکرو دست نخورده و تماشای جاذبه های طبیعی از قبیل مناظر زیبا، چشمه سارها، آبشارها، غارها، حیات وحش و... برای انسانهای امروزی جذابیت خاصی داشته باشد. این نوع فعالیت یکی از انواع فعالیتهای گردشگری و جهانگردی در دنیا و مبتنی بر یک گرایش قوی و تمایل خاص به بهره مند شدن از طبیعت است و امروزه، توریسم نام گرفته است و گردشگری روستایی نیز یکی از شاخه های این نوع توریسم می باشد.

با توجه به چرخه عظیم مالی که به طور غیرمستقیم حول محور صنعت گردشگری می چرخد و به مراتب تاثیر گذارتر از درآمدهای مستقیم این صنعت بر اقتصاد جهانی است، معمولاً بخش مهمی از خرید کالا و خدمات و کارهای عمرانی - ساختمانی که با صنعت گردشگری ارتباط دارد به حساب این صنعت گذاشته نمی شود. چرا که محاسبه چرخشهای مالی و درآمدهای غیر مستقیم صنعت گردشگری عملاً کار بسیار مشکلی است. رشد عظیم این صنعت در چند دهه اخیر و حجم عظیم مالی توأم با اشتغال بطور مستقیم و غیر مستقیم سبب شده است که کشورهای مختلف جهان با توجه به توانمندیهای طبیعی، میراث فرهنگی، و تاریخی خود سعی کنند سهمی از این اقتصاد را به خود اختصاص دهند. (پاپلی یزدی و سقایی، ۱۳۸۵، ۵)